

DIDACTICA

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR ISTORIE, clasa a VI-a

(Text revizuit)

CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII PARTEA I LUMEA MEDIEVALĂ

1. OMUL ȘI MEDIUL

1.1. Domenii prevalente:

- mediul înconjurător, societate, economie.

1.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- economie naturală, colonizare, agricultură;
- progrese tehnice;
- demografie*;
- viața cotidiană; preponderența lumii rurale.

1.3. Conținuturi.

- *satul medieval:*

- *studiu de caz: descrierea unui sat medieval;*

- *orașul medieval:*

- *studiu de caz: Roma, Constantinopol*, Bagdad*.*

2. HARTA POLITICĂ LA ÎNCEPUTUL MILENIULUI II

2.1. Domenii prevalente:

- politic

2.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- regat, imperiu, califat, cnezat, voievodat;
- diversitatea lumii politice medievale.

2.3. Conținuturi.

- *continuarea statalității:*

- *studiu de caz: Bizanțul, Califatul arab, China;*

- *constituirea a noi centre de putere în Europa la începutul mileniului II.*

3. SOCIETATEA FEUDALĂ

3.1. Domenii prevalente:

- economie, ideologie, societate.

* la aprecierea profesorului

3.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- proprietatea asupra pământului, drept de proprietate*, drept de posesiune*, drept de folosință*, stăpâni de pământ, nobilime laică, nobilime ecleziastică, țărâtime liberă, țărâtime aservită, obști sătești, domeniu feudal, feudă, loturi în folosință*;
- senior, vasal, ierarhie feudală, omagiu, instituția cavaleriei;
- orășenime, atelier meșteșugăresc, breaslă, ghildă*, hansă, manufactură.

3.3. Conținuturi.

- *feudalism apusean; societatea medievală în Europa răsăriteană, societatea orientală în Evul Mediu;*
- *solidaritate și conflicte:*
  - *studiu de caz: depunerea jurământului de vasalitate, investirea cavalerului; statutul românilor în Transilvania, statutul evreilor în Evul Mediu*;*
- *orașul, centru meșteșugăresc și comercial:*
  - *studiu de caz: descrierea unui oraș medieval; mișcarea comunală.*

4. BISERICA ÎN EVUL MEDIU

4.1. Domenii prevalente:

- ideologie, instituții.

4.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- biserică, mănăstire, pelerinaj*, ordin religios, erezie*;
- "Țara sfântă", cruciadă, război sfânt*;
- catolicism și ortodoxism;
- raporturile dintre biserică și puterea laică.

4.3. Conținuturi.

- *marea schismă a bisericii creștine (1054);*
- *lupta pentru investitură:*
  - *studiu de caz: Canossa;*
- *cruciadele:*
  - *studiu de caz: cucerirea Ierusalimului (1099); analiza unui ordin militaro-religios;*
- *creștinism și islamism.*

5. CULTURĂ ȘI SOCIETATE ÎN EVUL MEDIU

5.1. Domenii prevalente:

- cultură, artă, societate.

5.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- limbă de cultură, școli umaniste, universitate;
- literatură cavalerescă, literatură orășenească, cronică;
- arhitectură, frescă*, stiluri (romantic, gotic, bizantin, oriental),

castel*, catedrală, cetate*.

5.3. Conținuturi.

- *literatura medievală:*
  - *studiu de caz: Cântecul lui Roland, Universitatea din Paris;*
- *arhitectura medievală:*
  - *studiu de caz: descrierea unei biserici, catedrale, mănăstiri, castel medieval (Domul din Milano, Notre-Dame, Voroneț, Alba Iulia);*
- *șantierul unei catedrale.*

6. STATUL MEDIEVAL

6.1. Domenii prevalente:

- politică, ideologie, instituții.

6.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- ideologie imperială, stat teocratic*, fărâmițare feudală;
- adunarea stărilor, domnie, consiliul regal*, sfat domnesc, curte regală*, parlament;
- dregătorie, organizare administrativă, justiție, lege*;
- raportul dintre nobilime și puterea centrală;
- forme de organizare politică.

6.3. Conținuturi.

- *centralizarea statelor feudale.*
  - *studiu de caz: Franța, Anglia, Spania*, Rusia*;*
- *menținerea fărâmițării statale.*
  - *studiu de caz: Germania, Italia;*
- *statele medievale din centrul și sud-estul Europei.*
  - *studiu de caz: Imperiul Bizantin, lumea sud-slavă, Ungaria, Polonia*;*
- *formarea statelor medievale românești.*

7. EUROPA CREȘTINĂ ȘI IMPERIUL OTOMAN.

7.1. Domenii prevalente:

- politică, ideologie, instituții.

7.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- suveranitate, suzeranitate, tribut (răscumpărarea păcii), vasalitate;
- armată nobiliară, oaste domnească, oastea cea mare, armată permanentă;
- solidaritatea creștină în apărarea Europei.

7.3. Conținuturi.

- *formarea Imperiului Otoman.*
  - *studiu de caz: cucerirea Constantinopolului (1453);*
- *raporturile țărilor române cu Poarta în secolul XV: Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare.*

PARTEA A II-A.

NAȘTEREA LUMII MODERNE

8. EUROPA ÎN SECOLUL XVI.

8.1. Domenii prevalente:

- societate, economie, politică, instituții.

8.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- burghezie, marea nobilime, întreprinderi, companii comerciale;
- statutul orașelor la începutul epocii moderne, în vestul și estul Europei, dependență*, autonomie*, republică;
- progrese tehnice și invenții;
- lumea orașului; lucrători industriali; alte categorii orășenești; statute sociale, drepturi și libertăți.

8.3. Conținuturi.

- *de la atelierul meșteșugăresc la manufactură;*
- *circulația banilor; de la cămătărie la bănci;*
- *modificări în agricultură*;*
- *începuturile absolutismului monarhic în Europa.*
  - *studiu de caz: Anglia, Franța, Spania*, Rusia*;*
- *monarhia universală a lui Carol Quintul; apogeul Imperiului Otoman; Mihai Viteazul în contextul cruciadelor târzii.*

9. MARILE DESCOPERIRI GEOGRAFICE

9.1. Domenii prevalente:

- economie, societate, tehnică.

9.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- domeniu colonial, conchistadori, piața de desfacere, comerț cu sclavi, vice-rege;
- progrese tehnice în domeniul transportului maritim (acul magnetic, caravella, cârma).

9.3. Conținuturi.

- *mari călători pe uscat.*
  - *studiu de caz: drumul mătăsii, Marco Polo;*
- *principalele descoperiri geografice*
- *Africa neagră*; popoarele precolumbiene*.*
  - *studiu de caz: aztecii*, mayașii*, incașii*;*
- *cauzele, traseele și consecințele expedițiilor; imperiile coloniale.*

10. RENĂȘTEREA ȘI UMANISMUL

10.1. Domenii prevalente:

- cultură, ideologie, societate.

10.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- Renaștere, astronomie, utopie*;
- umanismul - concepte despre om și societate;
- creatorii actului cultural; mecenatul cultural*; importanța tiparului și a răspândirii ideilor;
- domenii ale culturii;
- afirmarea limbilor naționale în cultură.

10.3. Conținuturi.

- *Renașterea în Italia;*
- *personalități și capodopere ale Umanismului și Renașterii; centre culturale;*
  - *studiu de caz: Leonardo da Vinci, Nicolaus Copernic, Galileo Galilei;*
- *Umanismul în spațiul românesc:*
  - *studiu de caz: Nicolaus Olahus*

11. REFORMA RELIGIOASĂ ȘI CONSECINȚELE SALE

11.1. Domenii prevalente:

- societate, politică, ideologie, instituții.

11.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- reformă religioasă, religie receptă, ierarhie bisericească, putere laică*, limbă de cult, reformă populară, război țărănesc;
- Biserica reformată, noi confesiuni;
- extinderea Reformei în Europa și influența ideilor sale;
- reforma bisericii catolice și consecințele sale.
  - studiu de caz: conciliul de la Trento.

11.3. Conținuturi.

- *cauzele Reformei; Imperiul Romano-german în secolul XVI;*
- *Reforma luterană; reforma populară;*
- *războaiele religioase;*
  - *studiu de caz: Edictul de la Nantes;*
- *Reforma în spațiul românesc.*

PARTEA A III-A. EPOCA MODERNĂ

12. OMUL ȘI MEDIUL

12.1. Domenii prevalente:

- mediul înconjurător, demografie, economie.

12.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- exploatare agricolă, exploatare industrială, mișcări de populație*, hrană, sănătate, vestimentație, locuințe;
- europenii explorează lumea*;

12.3. Conținuturi.

- *Provinciile Unite (Olanda secolului XVII)*
- *descrierea unei regiuni;*
- *studiu de caz: un jurnal de călătorie*.*

13. EUROPA ÎN SECOLELE XVII-XVIII

13.1. Domenii prevalente:

- politică, instituții.

13.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- hartă politică, mercantilism, statute*, independență*, dependență*, autonomie*, dominație politică, dominație economică, protectorat*, monarhie constituțională, separarea puterilor în stat, drepturile omului, război civil, Revoluția Glorioasă*, "Declarația Drepturilor";
- modelul politic și economic englez.

13.3. Conținuturi.

- *hartă politică a Europei în secolul XVII;*
- *studiu de caz: Războiul de 30 de ani;*
- *hegemonia franceză;*
- *iluminismul în Europa; reprezentanți;*
- *studiu de caz: Voltaire*, J.J. Rousseau, Montesquieu;*
- *personalități ale absolutismului luminat;*
- *studiu de caz: Iosif II, Petru cel Mare*;*
- *noi mari puteri: Imperiul Habsburgic, Rusia;*
- *Țările Române în Secolul Luminilor; domniile fanariote;*
- *studiu de caz: Ioan Inochentie Micu (Klein), Constantin Mavrocordat.*

14. CULTURĂ ȘI SOCIETATE ÎN SECOLELE XVII-XVIII

14.1. Domenii prevalente:

- societate, cultură.

14.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- clasicism, raționalism, baroc, urbanism;
- operă, simfonie, muzică preclasică;
- lunetă, microscop;
- apariția științelor moderne;
- cartea în viața societății.

14.3. Conținuturi.

- *baroc și clasicism;*
  - *studiu de caz: Versailles, Mogoșoaia*;*
- *absolutism și raționalism;*
  - *studiu de caz: personalitatea lui Descartes, Newton;*
  - *studiu de caz: descrierea unui oraș: Paris, Viena, Cluj*, Sankt-Petersburg*.*

15. REVOLUȚII ALE EPOCII MODERNE

15.1. Domenii prevalente:

- societate, instituții, politică.

15.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- revoluție, teroare, dictatură, lovitură de stat, directorat.

15.3. Conținuturi.

- *revoluția americană;*
  - *studiu de caz: Constituția Statelor Unite ale Americii;*
- *revoluția din Franța: de la Adunarea Stărilor Generale la Convenția Iacobină;*
  - *studiu de caz: "Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului"*
- *directoratul*

16. EPOCA NAPOLEONIANĂ

16.1. Domenii prevalente:

- societate, instituții, politică.

16.2. Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- referendum, consulat, codul napoleonian;
- imperiul francez.

16.3. Conținuturi.

- *Afirmarea identității naționale în contextul războaielor napoleoniene;*
  - *studiu de caz: Italia*, Germania*, Polonia*, Spania*;*
- *războiul ruso-turc (1806-1812) și consecințele sale asupra Țărilor Române.*

17. LECȚII DE SINTEZĂ

17.1. Domeniul și castelul feudal.

17.2. A fi cavaler.

17.3. Viața la curte, viața la curtea domnească.

17.4. Vestimentația.

17.5. A locui într-un oraș medieval.

17.6. Călători și călătorii în Evul Mediu.

17.7. Statutul femeii în Evul Mediu.

17.8. Viața copiilor în perioada de la Evul Mediu la Renaștere.